

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 Hfl.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

Szabó Kálmán jelöltetése.

Az ellenzék zászlóbontása a III. kerületben.
Debreczen III. választókerületében is zászlót bontott az ellenzék kedden délután. Szabó Kálmán, a kereskedelmi és iparkamara érdemes elnökének a nevét írta zászlójára.

Már délután 3 órakor gyülekeztek az „Arany Bika” disztermében, amelyet zsúfolásig megtöltöttek a választók. Ugy a függetlenségi és 48-as párt, mint az új párt tagjai nagy számmal jelentek meg a III. kerületből.

Az elnöki emelvényen foglaltak helyet dr. Thaly Kálmán, gróf Dégenteld József, Márton Imre, dr. Kőrössi Kálmán, dr. Bacsó Dezső, dr. Balázs Bertalan, dr. Bakonyi Samu, dr. Tüdös István, dr. Kardos Samu, Márk Endre, dr. Révi Nándor, Bosznay István, dr. Kocsár Gábor, Koncsék Géza, dr. Varga Lajos, Pálffy Gábor, Pethő István, Csanak József, dr. Nagy Zsigmond, Csanak János, Vas Károly, Simonffy István, Eröss Lajos, Koncz Akos, Hegedűs Béla, Tafler Ignác, Konrád Samu nyug. törvényszéki bíró, dr. Szász Adolf orvos, Rózsa Sándor egyházi pénztárnok, Sáfrány Lajos, Bakos Kálmán, dr. Matolcsy László, dr. Kovács József, Szabó Miklós, dr. Freund Jenő, Szabó Sándor, Kolossa Ádám, dr. Szabó Márton, Goldberger Adolf, Fényes Mór, Katz Lajos, Gondy Sándor, Preisler Mór, Révész Lipót, Zong János, Hauer Bertalan, dr. Szöllős Dezső, dr. Kálmánchelyi Mór, Szojka Gyula és még számosan. Mintegy ezer főnyi közönség volt jelen, közte 500—600 III. kerületi választó.

Jelölés.

Délután 3 órakor tartott értekezletet külön-külön a függetlenségi és 48-as párt Márton Imre, az új párt gróf Dégenteld József elnöke alatt. Az új párt Szabó Kálmánt, a kereskedelmi és iparkamara elnökét jelölte határozatában, amelynek elfogadását javasolta a függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága is, valamint azt is, hogy Debreczenben is alakuljon meg a szövetséges ellenzék és közösen állítson jelöltet a III. választókerületben, hogy ezt a kerületet is visszahódítsa a jogtörő kormánytól.

Az intéző bizottságok tagjai ezen értekezlete után Márton Imre, a függetlenségi és 48-as párt elnöke nyitotta meg a közösen tartott jelölő gyűlést. Indítványára kimondta a két ellenzéki párt szövetségét, majd egyhangú lelkesedéssel jelölték Szabó Kálmánt, akiért küldöttség ment. A küldöttség tagjai voltak: dr. Kocsár Gábor, Bosznay István, Pálffy Gábor, Sámly Béla, dr. Balázs Bertalan, dr. Varga Lajos és Koncsék Géza.

Míg a küldöttség odajárt, azalatt a gyűlés további vezetésére felkért Thaly Kálmán foglalta el az elnöki széket. A jelöltet, mikor a küldöttség tagjaival megjelent a teremben, zúgó tapsvihar és éljenzés fogadta, amelynek csilapultával dr. Thaly Kálmán a következő beszédet mondotta:

Thaly Kálmán beszéde.

Tisztelt barátom és polgártársam! Mint a küldöttség szónoka már értesített, a debreczeni függetlenségi és 48-as, valamint az új párt, már most a debreczeni szövetséges ellenzék egyhangúlag a te nagyrabecsült és köztisztelt személyedben, eltelve tisztelettel, szeretettel és nagyrabecsüléssel irántad, a debreczeni III. kerületben képviselőjelöltül kikiáltott. A választókat és miniket azon tudat tölti el, hogy most, mikor ezeréves alkotmányunkon és jogainkon csorba esett, az országgyűlés törvénytelenül rekesztetett be, a III. kerületben is minden hazafit az a buzgó törekvés tölti el, hogy a törvénypró kormánytól a III. kerületet elfoglaljuk és a restitutio integrum munkáját elősegítsük. Nagyon örvendek, hogy a III. kerületben becses és tisztelt személyedben összpontosult a közbizalom és a kezdedbe adja a polgárság az ellenzéki zászlót. Benned, akinek fedhetetlen és tiszta a jellege, sokoldalú a tehetsége s előkelő kereskedő lévén, az önálló vámterület erős harcra fog benned nyerni. Egyik sarkpontunk, az önálló vámterület, egyező, a katonai téren a nemzeti jogokért küzdve közel állók vagytok hozzánk, mert nem szemfényvesztés, amit hirdettek hanem a valószínűség nagy nyereség reánk nézve, mert tudjuk, hogy a magasztos, nagy, nemzeti czélok elérésében sorainkban legsz. küzdeni.

Mint érdemtelen elnöke e diszes gyűlésnek, a szövetséges ellenzék vezérbizottsága részéről is, amely a központból kiküldött, hogy itt az ellenzék szerveznie segítsen, üdvözöllek szeretettel, mint a III. kerület képviselőjelöltjét. (Zajos éljenzés.) Az éljenzés lecsillapult val Szabó Kálmán szívélyes szavakkal mondott köszönetet az ősz kuruczoknak, kifejezvé, hogy különösen jól esett neki, hogy ő tolmácsolta a választók bizalmát, majd az alábbi beszédben fejtette ki röviden irányelveit:

Szabó Kálmán programbeszéde.

Tisztelt választó polgártársak!

Alig ocsudott fel a nemzet a Tisza kormány november 18-iki alkotmány sértésének minden jó hazafit kétségbe ejtő, lecsujtó hatása alól; már elkövetkezett a másik alkotmány sértés, az országgyűlésnek költségvetés nélkül ex-lex állapotban való oszlatása és az új választások elrendelése.

Ezen embertelen, lelketlen téli választás alkalmából állok most itt tisztelt választó polgártársaim Önök előtt, mint városunk III. választó kerületéből, a két ellenzéki politikai pártnak, az új pártnak és a függetlenségi 48-as párt, mint a megsértett alkotmány védelmére szövetséges ellenzék-

nek megítisztelő bizalma folytán, közös képviselőjelöltje.

Hálás köszönetet mondok kitüntető bizalmukért s bár, min. közöttük élő polgártársukat ismernek, mégis kötelességemnek tartom önöket politikai felfogásomról, ha csak röviden is tájékoztatni.

Politikai gondolkodásom minden ízében magyar. (Éljenzés, taps.)

Egységes, egy nyelvű, erős, független magyar nemzeti állam; önálló, külön vámterülettel, hadseregünk magyarságával s a külképviseletben allami önállóságunk s nyelvünk érvényesülésével az ideálom: a melyek elérésére mindig töreksem. (Helyes.és.) Az ujonan összehívott országgyűlés legelső kötelességének, feladatának tartom, hogy a Dániel-fele házszabály mint törvénytelen, alkotmányunkat sértő, megsemmisítheték s a jogfolytonosság helyreállítsák.

Restitutio in integrum.

Mert bármiképp igyekezzék is a kormány és pártja ezt a házszabályt mint ártatlan és nem veszedelmes dolgot feltüntetni, de maga is beismeri, hogy annak erőszakos, a formákat, tehát törvényt sértő létrehozásában bűnös: „Ez egyetlen egyszer megsértette a formákat” mint a kormány elnök maga is vallja; ily példát pedig egy államban éppen a kormánynak a vele szegődött házelnökkel együtt, kik a törvényes rend őrei hivatva tenni, adni nem szabad.

De a törvénysértéstől is eltekintve, ez a házszabály alkotmányos életünkre nézve feletlen veszélyes. Mivel alkotmányunknak éppen egyik legfőbb biztosítékát, a szólásszabadságot koboza el.

Azon körülmény, hogy dinasztiank nem nemzeti és a velünk szövetségben levő Ausztriának is uralkodója, fájdalom, a történet tanúsága szerint is azt parancsolja, hogy az alkotmányunkat védő sáncokat féltékenyen őrizzük; azokon rést ütni ne engedjünk. Csak így biztosíthatván hazánk függetlenségét idegen érdekek betolakodása, becsempészése ellen.

Az új házszabály veszedelmes volta már a lapokból is annyira ismeretes Önök előtt tisztelt választó polgártársaim, hogy azt minden részben nem kívánom tárgyalni; de a legveszedelmesebb részére még is rá kell mutatnom; mely szerint 50 képviselő bármikor kívánhatja a vita bezárását s a szavazást, nem lehet tehát az új országgyűlésnek sürgősebb dolga, mint ezen házszabály megsemmisítése és hiszek Istenben, hogy az új ház hazafiságának ez sikerülni fog.

Ezután lehet aztán csak szó a házszabály méltányos és a kisebbséget is megnyugtató módosításáról, de csakis pártközi egyezmény útján. Alkotmányos életünk kellő biztosítása végett aztán sürgősen módosítandónak tartom a választási törvényeket és pedig a választói jog tetemes kiterjesztésével és kellő garanciákkal a visszaélések ellen.

Tudatában vagyunk annak, hogy a

parlamentarizmus egyik fő alapfeltétele a többség érvényesülése és ha mégis az ellenzéknek kívánok sok oltalmat, úgy ez sajátos viszonyunkból kifolyólag történik és abban leli magyarázatát, hogy könnyen alakulhat kormány és többség, mint a mai Tisza kormány a maga többségével, a mely magyar embernél kimagyarázhatlan ellen-szenvvel s ebből kifolyólag üdözési hajlam-mal viseltetik az ellenzék iránt. Pedig hazafias gondolkodású politikusként tisztában kell lenni azzal, miszerint nálunk hazafias parlamenti ellenzékre is első rendű szükség van.

Hiszen mi nálunk minden nemzeti aspirációnak mindig a hazafias ellenzék az uttörője, leglelkesebb szószólója, alkotmányunk lelkiismeretes őre. (Helyeslés.)

A jogfolytonosság helyreállítása után, a mikor alkotmányunk épülete biztosítva lesz, hozzá kell látni a sok sürgős teendő törvényhozási előkészítéséhez. Ezek között első helyen említem anyagi boldogulásunk érdekeit, mint gazdasági viszonyunk rendezését Ausztriával és a külaliamokkal kötendő kereskedelmi szerződéseket; mert a gazdasági életben egyik fejlődő köllék a más államokkal való viszony időnkbeni biztossága és legártalmasabb a bizonytalanság.

Az önálló vámterület.

Előterbe tolu mindjárt azon kérdés, minő viszony lenne anyagi boldogulásunk általános fejlődésére nézve jobb? A közös vámterület fenntartása továbbra is Ausztriával? vagy az önálló magyar vámterület? (Felkiáltások: Az önálló vámterület!)

Hát én most is mint eddig, az önálló magyar vámterület híve vagyok.

Egy program beszéd keretében nincs helye az összes érvek felsorolásának, de a főbbekre való rámutatással is tiszta képet nyerhetünk.

Azért kérdem van-e a világon rajtunk kívül más állam, ha szabad és független, a melyik gazdasági érdekeinek rendezését ne tisztán a saját viszonyainak tekintetbe vételével rendezné, hanem mint mi egy ellentétes érdekűsége felettünk fölényvel bíró, kifej-

lett élelmeségű állammal együtt szerződnek egy harmadikkal?

Sajnos nálunk a gazdasági kérdés nem mint tisztán szakkérdés kezeltetik, de reá nehezedik arra a politika s így mint minden más dologban, úgy ebben is főképp Ausztria érdekeit szolgáljuk. (Sajnos, úgy van!)

Nagyon jól tudom én is, hogy magyarorszag földmivelő állam, népességének 70% a földmiveléssel foglalkozik, de éppen ez az egyoldalú gazdasági állapot a bajunk.

Nézzük csak miként boldogultunk az ausztriai iparállammal való közös gazdasági életben?

Gazdasági terményeinknek ma nincs más piaca, mint Ausztria, mert ennek iparát védő vámtarifáink kiszorítják bennünket más államokból. Minek folytán Ausztria iparos népének olcsó élelmiszereket biztosít egyfelől, másfelől fejlett iparának szabad behozatalával, öltö versenyével lehetetlenné teszi nálunk az ipar fejlődését s a meglévő kis ipar is tönkre teszi. A statisztika adatai szerint, ha fedt is kivitelünk értékben a behozottat az csak a számokkal való ámitás, mert a mi gazdasági terményeinken Ausztria nekünk csak 18% munkabert fizet, míg mi az általa behozott ipar termékeken 68% munkabert fizetünk neki; tehát egyenlő értékű az ipar négyzserannyi munkásnak ad kenyeret, megéltetést.

Igy jutottunk aztán oda, hogy a földbirtok 65 %-ig el van adósodva; belga, francia és német tőkepénzeseknek terem jó részt hazai földünk. *Vagyis hazánknak 1/10-ed része már nem a magyaré, hanem idegeneké.*

Földünket munkáló népünk sem tud megélni. Évenként pár százezrevel vándorol ki jobb hazát keresni. Tisztelem és irigylem az osztrák élelmeséget velünk szemben, de itt az ideje, hogy felelőssé váljunk mi is, bon takozzunk ki a gyarmati, gazdasági politikából, mert végképp elszegényedünk s aztán mindinkább szolgák leszünk.

Egyedül az önálló vámterület alapján biztosíthatjuk anyagi boldogulásunkat, mert csak így szerződhetünk talán a magunk érdekei szem előtt tartásával. A védő vám

mellett fejlődik iparunk, kereskedelmünk is éppen úgy mint más államokban, mert meg lesz adva a vállalkozásnak a nyereségre való kilátás. Népünk új foglalkozási teret nyer s jó kereset mellett többet fogyaszt a föld terményeiből.

Nem kell félni attól a politikai tendenciától, hogy mit esinálunk felesleg gabonánkkal, állatainkkal, lisztünkkel? Ha szabadon köthetünk kereskedelmi szerződéseket, biztosíthatunk azoknak fogyasztó piacokat, éppen úgy, mint a nagy ipar államok ipari termékeiknek. A mit más tud, miért ne tudnánk azt mi is? Csak nem kell gavallérkodni senki szép szeméért vagy vakon idegen érdeket szolgálni.

Az átmenetről sem kell oly borzasztó ijesztő képeket magunk elé rajzolni. Kéthárom esztendő elég az előkészületekhez; csak bizonyosság az önálló gazdasági berendezkedés felől s a *gyakorlati élet kitanít minket is, mint annyi más államot.* (Helyeslés.)

Természetes, hogy a legtöbb elővigyázatot a földmivelési érdekeink és kereskedelmünk fognak igényelni.

De vezessen helyes irányban bennünket az a gazdasági elv, miszerint egyforma jelentőségű előttünk mindhárom főfoglalkozási ág; földmivelés, ipar, kereskedelem s fejlesztésüket ne egymás rovására intézzük, de egymásra való jótékony hatásukban keressük.

Tisza és az osztrák érdekek.

A magyar politikus világ már sejti s azt hiszem helyesen, hogy a Tisza kormány novemberi államesinyje; házfelosztási tanácsa, mind a gazdasági szerződésnek Ausztriával a közös vámterület alapján leendő megkötése könnyebb keresztülvitelének ut-egyengetői.

Azért legyünk résen, hogy az 1899-ben törvénybe iktatott jogunkat az önálló vámterülethez az osztrák érdek megint el ne alkudja.

Nemzeti jogaink és a hadsereg.

A másik legfontosabb kérdés a magyar nyelv érvényesülése a magyar hadseregben.

Versek prózában.

I.

Ez hát az út a mélységek felé. Az emberek, akik számítóan nyugodt és gögösen biztos lépésekkel a sima közönségesség országot járják, a fényeskedő csúcsok ormát is alig értik meg, de az ingoványok ösvényét a lidércz-fényes boldogság felé éppen lenézik. Mit tudják ők azt, hogy ottan, a fojtó levegő mögött az örület szerelmes démona várakozik, mit tudják, hogy az aranyos fényesség, amely utat mutat, szöke női hajból van alommá szöve?

A lépéseink nyomát pedig betakarja mögöttünk ez erőszakolt felejtés ködje. Innen visszatérés nincs. Megfogtuk egymás kezét egy erős és szerelmes szorításban: másba kapaszkodnunk nem lehet ezentúl. Nagy és nem mindennapos érzés vezet bennünket, ki tudja: meddig és hová? Fehér kezéd — mondom — az én kezemben van és aranyhajadnak fényes árnyát viseli sáppadt homlokod. Én nem is érzek mást, mint fiatal véred ors lüktetését, mely átjárta engem is a tőled tanult kemény, bizakodó hittel. Megérint, — mámorral borítva, — a jövő szent örültségeinek színes sejtelme és szinte sietnék, még sebesebben haladnék az úton, amely a mélységek felé vezet.

II.

És virágok a mi útunk mellett nem bólogatnak. Legfőleg kékesen a gúnyolódó, rossz sorssal fenyegető mocsárvirág, mely

messziről nehéz illatot lehel felénk és gyászos szirmokat hullat itt-ott egy szomorúság virága: a viola. A szintelen hárs-, a szűztehér akác- és a stilizált gesztenyevirág mámoros illatából részük a mi szívünknek nincsen. Virágtalan temetőn vezet a mi útunk, árva sírokon keresztül.

A fordulokat legendás szerelmek emléke jelzi. Ajkra fagyott suttogást meghallunk, felszivárgó könnyet meglátunk mi ketten. Fekete bánatát porladó szíveknek mi is megérezzük és beszívjuk a vagytól gyötört testek elomlott szemfedőjének halotti illatát. A mint a régi, mesés szerelmek egy-egy motívumát saját sorsunkba beszövdöve látjuk: megcsillan a szemem és kivirágzó ajkad duzzadt vonalát megremegetti a gögös szenvedés mámor. A homlokodon keresztül csak egy pillanatig megtetsző glóriát von a tündöklő szomorúság, s míg az én kezem ökölbe szorul, ha felre nézve ott, az országuton boldog embert látok; jut is nekünk eszünkbe bankódni azon, hogy virágok a mi útunk mellett nem bólogatnak.

III.

Az én lelkemre ráborul a nagy szomorúság és az ajkamat mégis szinte megverzik a forró, szerelmes szó, amint gyorsan, szenvedélyesen lepattnak róla. Szöke fejedet te kevéssé félrehajtod és könnyes mosolylyal halgatod rendszertelen észédemet. A kezedet jószívűen felém nyújtod, ráborulva én már csak könyezni tudok:

illata úgy elringat. A tavasz-ujulás friss színei beáradnak az ablakon: a hajadon is ott játszik valami különös fény. Egymásba mélyed a tekintetünk és a lelkünk forró ölelésbe zárja egymást; a homályos, sokszor könnyes mult mostan nem kísért mianálunk.

De amíg én az ajkad rezzenését gyönyörtől elfordult szemekkel bámulom, amíg te édes álomba veszed az én szemem neked áldozott könnyeit számolod: az a fekete árny, amely végigsuhanva fölöttünk vigszókkal és hangos nevetéssel készített megtagadnunk szívünk elborító mély szomorúságát: ez a fenyegető sötétség, — mondd — sem a gyászszal, vagy — még rosszabb — hazugsággal telt jövő hideg érintésü sejtelme-e?

IV.

Megremegeg az ajkam és az ölelés ösztönére a karom megrándul, amint szöke fejedet meghajta, szemem ülsz velem. Két karcsu kezéd selymet szó a selyembe és fehér nyakad elvesztő bűvösséggel emeli ki a ráhulló hajszálak sáppadt aranyszínét. A derekad hajlása megkergeti a véremet, a karod mozdulatától vérvörös hullámmal borul el a szemem; de fölveted a fejed és hideg, kissé gunyos barna szemekkel fölényesen az arczomba nézel. Én lehunyom a szemem, megcsap a tisztaság megnyugtató lehellete és eszembe jut — ki tudná miért — fehér hajával az édes anyám.

Green.

Ebben is olyan a mai állapot, a melyet egy másik független államnál az egész világon nem találunk. A hadsereg a nemzetnek saját „én”-je; tehát a természet törvénye is ellentmond annak, hogy az ne a nemzet nyelvét használja.

Elég szomorú eredménye van reánk nézve a hadaeregünk németiségének. A magyar elem elszokott, mert a német nyelv miatt leszorult a katonai pályáról. Idegenek foglalják el a szép tiszt állásokat.

Pedig a kinek kezében a kard, azé a hatalom. (Zajos taps és éljenzés.)

De gazdasági tekintetben is milyen káros ez; annyi szép jó állásban saját pénzünkön fiaink helyett idegeneknek adni megélhetést.

A hadsereg nyelve tekintetében ösmerik tisztelt választó polgártársaim álláspontomat, hiszen 1903-ban, a nemzeti követelések támogatására egyik én hívtam volt fel az itteni szabadelvűpárt által az ország szabadelvű pártjait.

Ausztria Magyarország külképviseletében is el van dugva a magyar állam önállósága, nyelve, jelvénye.

Mind meganyi sérelem, melyeknek orvoslására a hazafias ellenzéknek kell a kormányt szorítani.

De nézzünk szét más tereken is.

Az adóreform

Mi történt az oly rég hirdetett adóreformmal? Semmi. Pedig ideje lenne már az adók igazságos méltányos rendezése tekintetében a nemzetet könnyíteni.

Progresszív adó rendszernek vagyok a híve. Legyen adó alany egy család 3 gyerekekkel, ha több gyerek van, adóteher könnyítéssel. (Helyeslés.) A fogyasztási adók ne terheljék, drágítsák az elsőrendű élelmi szükségleti cikkek, mint hus, cukor még a bort is ide számítom. Ezek helyett hozzuk be különösen a külföldi luxus cikkek adóztatását. A szociális, munkáskérdés helyes megoldásának ezek is tényezői, és a mellett, mert olcsóbb volna; fokozódnék a gazdasági termények fogyasztása is.

A kis emberek védelme, helyzetük könnyítése mindég lebegjen szemünk előtt: védjük meg a családi tűzhelyet tartozékaival a megélhetéshez szükséges eszközökkel együtt a végrehajtás ellen.

Gondoskodjunk az állami közigazgatási, vasuti tisztviselők fizetésének méltányos és igazságos rendezéséről, hogy egészen a közszolgálatnak szentelve életüket, ne küzdenek a megélhetés nehézségeivel.

Szeretett városunk és polgárainak érdeke szolgálatát pedig mindenkor szent kötelességemnek tartva, ajánlom magamat tisztelt választó polgártársaim szíves hajlamaiba. (Zajos taps és éljenzés, a jelöltet számosan üdvözlöik.)

Kőrössi Kálmán beszéde.

Az éljenzés és taps perczekig zugott, majd annak csillapitásával az új párt rokon-szenves titkára, dr. Kőrössi Kálmán mondott igen szép beszédet. Azzal kezdte, hogy az a közmondás, *actio szüli a reactiót*, éppen fordítva illik reánk. Nálunk a reactio szülte (a november 18 és január 4-én történtek) az ellenzék hatalmas actioját, amelynek lélekemelő biznysága ez a közös, együttes gyűlés is. Az ellenzéki pártok közt ledőltek a válaszfalak és ezek maguk alá fogják temetni azt a rendszert, amely el akarja kobozni alkotmányos jogainkat. Hogy a válaszfalak ledőltek, biznysága, hogy a két ellenzéki párt közös jelöltet állított. Köszönetet mond a függetlenségi és 48-as pártnak, hogy az új-párt egyik érdemdus vezére mellé sorakozott. Nem az új-pártnak, a nemzet nagy ügyének és a hazának tettek vele szolgálatot. A viszonzás az új-párt kötelessége marad és viszonzni is fogja az új-

párt nem szavakkal, hanem szavazatokkal a másik két kerületben, hogy az ellenzék nagynevű jelöltjeinek zászlaját diadalra vigyék. Nagy küzdelmet fog az ellenzék a III. kerületben megvívni, de a nagy Kossuth Lajos szavai jutnak eszébe, annyi energiát a kivitelben, mint a megajánlásban és elvűségünkön a poklok kapui sem fognak győzedelmeskedni. Végül a jelölthöz fordult és azt mondta, hogy mikor majd a megbízó levelet megkapja, az lesz az ő polgári érelyeinek arany oklevele. A piski hidnál — így fejezte be szép, talpraesett beszédét — azt mondta Bem apó a székelyeknek: Ha ez a hid elveszett, elveszett Erdély is. A régi házszabály az a hid most. Ha az elveszett, elveszett az alkotmányos Magyarország is. Azért küldünk harcra téged most, a békés polgárt. Nem lesz te ott öreg katona. Mint Debreczen város czimereiben a Phönix-madár, meg fogsz ifjodni a hazafias lelkesedés lobogó lángjában. Befejezésül álteti Debreczen város jövődjéi képviselőit, Thaly Kálmánt, Bakonyi Samut és Szabó Kálmánt.

Kossuth Ferenc üdvözlése.

Zúgó éljenzésbe veszték a szónok utolsó szavai, mely után Thaly Kálmán szólalt fel. Kijelentette, Szabó Kálmán hazafias, tartalmas és magvas programbeszéde minden ellenzéki embert kielégíthet. A „hidat” meg fogja védelmezni az egyesült ellenzék, melynek királyhűsége mintaszerű, de alkotmányát nem engedi megcsorbítani. Debreczen a szabadság melegágya volt mindig, maradjon is az. Ajánlja Szabó Kálmánt ismételtelen a választók szeretetébe, méltó képviselője lesz ő Debreczen III. kerületének. Felhatalmazást kér az elnökség részére, hogy Kossuth Ferencet, mint a szövetkezett ellenzék vezérő bizottságának elnökét üdvözlöjék. (Helyeslés.) Megköszöni a polgárság hazafias támogatását és a gyűlést berekeszti. A távirat szövege a következő:

Kossuth Ferenc urnak
az ellenzék vezérőbizottságának elnöke
Budapest
Függetlenségi pártkör.

Debreczen város III. kerületének függetlenségi és 48-as pártja, valamint új pártja a mai napon tartott együttes üléséből a szövetkezett ellenzék és nagyságodat, mint annak elnökét üdvözlöve tudatja, hogy egyhangu lelkesedéssel Szabó Kálmánt jelölte képviselőül, aki programbeszédét nagy tettség közt azonnal elmondotta.

Thaly Kálmán
elnök.

Politikai híreink.

— Budapest, január 10. —

Az ellenzék főhadiszállásán.

Az ellenzék főhadiszállásán, a függetlenségi körben egyre elevenebb az élet. Egyik küldöttség a másikat éri, hogy módot és alkalmat szerezzen arra, hogy a kormány jelöltjeivel szemben fölvehesse a küzdelmet. Ma az esztergomi és szoboszlói ellenzéki polgárok ötven-ötven tagu deputációja jött el, hogy tisztelegjen Kossuth Ferencnél.

A vezérő-bizottság már reggel kilencz órakor összeült tanácskozássra. Ott voltak: Kossuth Ferenc, báró Bánffy Dezső, gróf Zichy Jenő, Polónyi Géza, Hock János, gróf Zichy Aladár. A tanácskozáson Pállay Sándor párttitkár vitte a jegyzői tollat. Ma nyolcz kerület jelölésének a dolgát intézték el véglegesen.

Polónyi mandátuma.

Szoboszlói régi függetlenségi párt, mely megszaporodott Kovács Gyula pártjának híveivel is, Polónyi Gézát jelölte

képviselőjéül. Kovács Gyula pártja pedig Kovács Gyulát jelölte. Ma Hajdusoboszlóról és a községekből nagy küldöttség járt Polónyi Gézánál és Kossuth Ferencnél azzal a kérelemmel, hogy a két párt között való harczot kiegyenlitsék, de minden körülmények közt ragaszkodtak Polónyi jelöltségéhez.

Polónyi a küldöttségnek kijelentette, hogy egészségi okokból gátolva van bármely vidéki kerületnek a bejárásában, de azonkívül minden idejét lekötöti gróf Tisza Istvánnak belvárosi biztos megbuktatása. A hajdusoboszlói jelöltséget csak abban az esetben vállalhatná el, bár azt nagy megtiszteltetésnek tekinti, ha a két testvérpárt egyesülve fordulna hozzá. *Ha azonban a hajdusoboszlói Kovács-párt abban a meggyőződésben van, hogy Kovács Gyula több hasznára lesz a pártnak és az országnak, mint ő, köteles abban tiszteletteljesen megnyugodni és beszámolni azzal, hogy a legközelebbi harczokban a képviselőházban részt nem fog venni.* Ő nem teheti azt, a mit vele szemben megtettek, hogy testvérharczra bontson lobogót.

Kossuth Ferenc előtt a küldöttség elmondotta jövetelének célját. A függetlenségi párt elnöke és a jelen volt gróf Zichy Jenő kijelentették, hogy a pártnak nagy érdeke és rendkívül súlyt helyeznek arra, hogy Polónyi Géza az új országgyűlésbe beválasztassék és tekintettel még arra is, hogy Hajdusoboszlón a két párt nem egyesülése esetén a kormánypárt ütné fel a fejét, Kossuth Ferenc a legnagyobb készséggel vállalkozott arra, hogy Polónyinak jelöltetése érdekében és a kibékítés céljából haladéktalanul közbelép.

Polónyi Géza erre kijelentette, hogy a pártelnök jóindulatáról meg van győződve és most már csak arra kéri a küldöttséget, hogy *ha az elnök fáradozása nem sikerülne, maradjanak hívek a zászlóhoz és ne tekintsek a személyt, mert veszélyben van a haza és alkotmány.*

A küldöttség abban a reményben távozott, hogy a párt Polónyi érdekében egyesülni fog.

Újabb jelölések.

A komáromi egyesült ellenzék táviratban bejelentette a vezérő bizottságnak, hogy Szász József újságíróit kandidálta a jelöltjéül Tuba Jánossal szemben. Szász József vasárnap tartja Komáromban a programbeszédét.

Mezőtúron a függetlenségi párt újból Tóth Jánost kandidálta, ellenjelöltje a szocialista Tóth János.

Keszthelyen a szabadelvűpárt gróf Batthyány Józsefet kandidálta a dissidens Bogyay Mátéval szemben.

Léván Polónyi Gézát kandidálták a kormánypárti Klobusitzky Jánossal szemben.

Merosujvárott az egyesült ellenzék Gazda Kálmán negyenyedi ügyvédet jelölte. A szabadelvűpárt gróf Bethlen Sándort jelölte fel.

földműves. Kossuth Ferenczhez, mint a szövetséget ellenező vezéréhez a következő táviratot intézte a népgyűlés: „Nagyérdemű elnököt szeretettel a hazafiúi lelkesedéssel üdvözli hat ezer hajdu Rákosi Viktor egyhangú jelölésekor.“ Üdvözölő táviratot küldtek még Apponyinak is.

Rákosi Viktor, kinek egyhangú megválasztása most is bizonyos, hétfőn Dorogon, szerdán Sámsonban, csütörtökön Tégláson és Hadházon tartja beszámolóját.

Választási mozgalmak.

Lapunk előfizetői, olvasói és barátait arra kérjük, hogy a választási mozgalmakról, annak minden mozzanatáról bennünket lehetőleg gyorsan értesíteni sziveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

— **Teljes tanácsülés.** A városházban ma, szerdán délelőtt teljes ülést tart a tanács Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt. A közgyűlés tárgyait készítik elő.

— **A Csokonai-ünnepély elhalasztása.** A képviselőválasztási mozgalmak minél erősebben kerítik hatalmukba a kedélyeket, annál általánosabbá lesz a művelt közönség körében az a felfogás, hogy a Csokonai halálának századik évfordulójára tervezett ünnepélyt jobb, alkalmasabb időre kell halasztani. Így gondolkoznak a Csokonai kör választmányának ama tagjai is, akik most indítványt irtak alá s ebben az ünnepély elhalasztását javasolják az összehívandó választmányi ülésnek. Az elhalasztás mellett szól Széchenyi Béla gróf lapunk mai számában közölt levele is, aki épen azzal indokolja meg, hogy a január 28 diki ünnepélyről távol maradni kénytelen, mert a képviselőválasztások ideje alatt a dunántúli megyéket el nem hagyhatja. És hányan vannak így a meghívott nagynevű vendégek közül?

— **Kortesi köztisztviselők figyelmébe.** Az 1899. évi XV. törvénycikk 167. §-a ezeket rendel: „Állami és törvényhatósági közhivatalnok, a rendezett tanácsú városok polgármestere és rendőrkapitánya s a községi (kör-) jegyző nem vehet részt politikai pártgyűlések összehívásában, nem lehet azoknak elnöke vagy jegyzője és tőlük megbízást el nem fogadhat; nem vehet részt a képviselőjelöltek körutazásában, továbbá valamely hatáskörébe eső cselekménye vagy mulasztása, illetőleg ezekre vonatkozó ígéret vagy fenyegetése által, vagy általában hivatali állásának felhasználásával valamely választót bizonyos jelölt mellett vagy elleni szavazásra, vagy a szavazástól való tartózkodásra nem bírhat; nem rendezheti a választók összehívását és a választás szék-helyére vezetését és azoknál nem működhet közre; a csendőrséget, rendőrséget, vagy a fegyveres erőt más célból, mint a csend és rend fenntartása és a választói jog szabad gyakorlásának oltalma érdekében (8. § 11. pont) igénybe nem veheti, sem pedig az azok feletti rendelkezési jogot

másra, mint hatósági közegre, sem egészben, sem részben át nem ruházhatja, végre a hivatali felelős a neki alárendelt tisztviselőt nem utasíthatja arra nézve, hogy melyik jelöltre szavazzon vagy ne szavazzon, hogy szavazási jogát egyáltalán és mikor gyakorolja vagy a szavazástól tartózkodjék, vagy, hogy befolyását valamely más módon az egyik vagy másik jelölt mellett, vagy ellen, vagy a választóknak a szavazástól való tartózkodása érdekében érvényesítse.“

Tehát a ki ezen § rendelkezéseibe ütköző cselekményt követ el, törvényt sért és hivatali esküjét szegi meg — és ezért börtön jár!

— Előadás a szabad iskolában.

A szabad iskolában Tüdös Kálmán orvostanér szerdán délután öt órakor folytatja előadását az iskolánk a gyermekek egészségére gyakorolt befolyásáról. Az előadást minden művelt ember díjtalanul meghallgathatja a Kereskedelmi Akadémia dísztermében.

— Gróf Széchenyi Béla nem jöhet.

Ismeretes, hogy a Csokonai-kör a százados Csokonai-ünnepre meghívta a költő mecénásainak kiválóbb utódait, közöttük gróf Széchenyi Bélát, a legnagyobb magyar fiát, a M. T. Akadémia tiszteleti tagját. A nagy ösökhöz méltó utód a következő szép levelet intézte a Csokonai-körhöz. Tekintetes Kardos Albert urnak

a Csokonai-kör titkárnak
Debreczeben.

Kérem Uraságotat sziveskedjek a Csokonai körnek legmelegebb köszönetemet kifejezni azon barátságos figyelméről, melyben részesít, midőn a halhatatlan költőnk halálának századik évfordulóján megtartandó országos emlékünnepére meghívni kegyeskedik.

Felette sajnálom, hogy nem vehetek személyesen azon részt. De a jelenlegi szomorú és válságos időben a képviselőválasztások alatt nem hagyhatom el a Dunántúli megyéket. De biztosíthatom a kört, hogy január 28-án kegyelettel fogom feljutani keblemben, Csokonai Vitéz Mihály, oly korán elhunyt költőnk emlékezetét. Nagy-Czenk, 1905. Január 8 án.

Honfiumi üdvözlettel:

Gróf Széchenyi Béla.

— **Blaháné Foltényi bácsiról.** Az aranyos Blaháné nagyon érdekes, nagyon kedves naplóját most közli a Magyar Hirlap. Jelenleg debreczeni eleményeiről emlékezik Blaháné és régi kartársai közül, a közöttünk ma is élő Foltényi Vilmos bátyánk ifjabbkori alakját következő kedves sorokban örökíti meg:

„A színháznál kedveltje vagyok mindenkinek. Foltényi Vilmos, aki olyan mindig, mintha most vették volna ki éppen a skatulyából, gálans módon forgolódik köröttem és teszi a szépet, de ő a többi női személyzettel szembe is gálans gavallér. Mindig szépen öltözködik, az állami mindig számára van borotválva és nagyon szeret tetszelegni. Nagyon kedves ember, ilyeneknek képzelem azokat a hercegeket, akik olyan sűrűen szerepelnek a drámákban. De nemcsak elegáns gavallér ő, hanem szellemes társalgó is és mindnyájan szeretjük hallgatni érczeit, amelyekben kifogyhatatlan és ha elkezd, hát abba nem hagyja, amíg félszázat el nem mond. A legmerészebbiket is olyan diszkrétan mondja el, hogy nincs okunk szégyenkezni miatta és pirulni sem kell annak, aki nem akar. Aki akar, annak szabad.“

— **Szavazatfogdosás.** A III. kerületben a tiszavirág Dobieczki Sándor érdekében erősen fogdossák a szavazókat, különösen a vasutasok közt. Aláírási íveket bocsájtanak ki a hivatalfőnökök és kötelező aláírásokat csikarnak ki alantasaiktól, éppen úgy, mint három év előtt. A szavazatfogdosás nagyban megy és aki az ívet nem írja alá, annak van mit hallgatni. Az egyik iv, amelyre már 14 aláíró fogtak, kedden nyomtalanul eltűnt. Ke-resték, kutatták, hol van, de bizony eltűnt. Most nyomozzák a Dobieczki fullajtárjai.

— **Meghaltak:** Sereghy Sándor g. kath. 30 éves, Posta Agnés ev. ref. 50 éves, Bányai Gábor ev. ref. 78 éves, Kovács Eszter ev. ref. 7 hónapos, Tokaji Gergely ev. ref. 7 napos, özvegy. Hütter Lipótné, szül. Weisz Jozefin izr. 61 éves.

— **Tűz a divatárus boltban.** Az este 7 órakor tűz ütött ki a Kossuth-utca 6 sz. alatt levő Fein Karolin-féle női divatárú kereskedésben. A tűz oka eddig ismeretlen. A kár mintegy 400 korona. A tűzoltóság hamar megjelent és elfojtotta a tüzet, elejét vévén így a nagyobb veszedelemnek. A tűz nagy rémületet keltett és sokan, akik éppen a színházi előadásra készültek, visszafordultak és nem mentek el az előadásra.

— **Halálozás.** Vettük az alábbi gyászlapot: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudják felejthetetlen édes anyának nagyanyának és anyósának: néhai Spisák Ferenczné szül: Stefnnek Jozefa folyó évi január hó 9 én reggel 8 órakor — életének 73 ik évében — hosszas szenvedés és az oltári szentségek ájtatos fölvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 11-én d. u. 3 órakor Csapó utca 1 számú házból a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utcai strkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni.

— **Vörös-keresztgyuleti táncos estélyre** a páholy jegyek erősen fognak, akik páholyt előjegyeztettek kéretnek az e hó 12 ig okvetlen kiváltani Somossy László egyleti pénztárnoknál (Donogán és Somossy cég) mert azontul az előjegyzés nem véte-tik figyelembe.

— **Nagy lopás.** Müller Sándor Széchenyi-utca 47. sz. a szállító panaszt tett a rendőrségen, hogy a Hecht testvérek budapesti bórnyagkereskedő cég számára történt szállítás közben, a bórnyagterrről a helybeli vasuti állomásra, délután 4-5 óra közt az egyik zsák bört, amelyben értékes nyul és rókabőrök voltak, 600 korona értékben ellopta valaki. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Elvert fiu.** Rottman Salamon piacz utca 29. sz. a lakos 14 éves Illés nevű fiát hatalmasan elagyabugyalta B. Samuel kereskedő fia, aki ellen az apa könnyű testi sértésért panaszt emelt.

— **Vitéz rikkancs.** Bakó József rikkancs ugyancsak vitézkedett. Véresre verte Rác István szappanos utca 3. szám a lakost, aki súlyos testi sértésért emelt panaszt ellene.

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

Verekedő kőmives. Löwinger Dániel cserepes-utca 8. sz. a. lakos panaszt emelt Barta Ferencz kőmivességé ellen, aki az Angol Királynő előtt megverte és a kalapját is elvette. Könnyű testi sérülésért és lopásért kéri megbüntetni.

Talált pénztárosa. Szász Lajos városi hivatalnok az utcán pénztárczát talált korona és néhány fillér tartalommal. A rendőrségnek adta át.

Zene-estély a Magyar-Király kávéházban. Napról-napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangverseny tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávé gondoskodik.

Villanylámpákhoz új töltések érkeztek Mentze áruházába.

Altalánosán legjobbnak elismert Orosz gummi sárczipők csakis Békés Lajosnál kaphatók.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 116 Bérlet 88-ik szám (C)
Debreczen, szerda, 1905 január hó 11-én:

Heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonásban.

Személyek: Károly Henrik, herceg — Csontos Gyula. Haugh, kormányelnök — Sebestyén Géza. Br. Passarge, főudvarmester — Halász Alfréd. Dr. Jüttner, tanár — Faragó Ödön. Lut, komornyik — Krémer Jenő. Rüder, kocsmáros — Csiky László. Rüderné, felesége — Arday Ida. Dörfelné, nagynénje — Havasi Szidi. Katicza — Szabó Irma. Gróf Aszberg — Mezei Andor. Bilcz Károly — Iványi Antal. Kellerman — Szilágyi Aladár stb.

Holnap, csütörtökön, január hó 12-én, bérlet 89-ik szám „A“

Bernd Róza.

Színmű 5 felvonásban.

Casanova.

Az egész hét műsorából úgy vesszük ki, hogy a társulat teljes erővel készül a János vitéz premierjére, lehetőleg pihentetik az énekes személyzetet. Éppen erre való tekintettel hiba volt mára a Casanovát kitűzni. Szegény Rózsa Lili hangjára sűrű fátyolt vont a csunya meghülés. Igazán szép tőle, hogy mégis végigénekelte ezt a farsztó hármass szerepet s ha mit mulasztott énekekben — habár nem egy számmal minden rekedtség mellett is zajos tetszésre talált — pótolta játékkal kedvességgel.

Tőle szép, hogy ezt az áldozatot meghozta a műsor kedvéért és sokkal kötelességérzőbb, semhogy hamaros betegség bejelentéssel, mint mások tették volna, zavarja meg a hét rendjét, de az igazgató-ságtól kevésbé szép, hogy az áldozatot elfogadta. Valamiképen módját lehetett volna ejteni, hogy a János vitézben teljesen pihent erővel és hanggal léphessen föl Rózsa Lili.

A darab egyébképen eléggé álmosan ballagott függöny felhuzástól függöny leeresztésig. Faragó, Mezei és Karacs hoztak belé egy kevés elevenséget. Szép volt a Berzeviczy plasztikus magántáncza a Marion-képen.

Színházi hírek. Ma kerül színre Meyer Förster Vilmos 5 felvonásos színműve a „Heidelbergi diákélet“, csütörtökön kerül másodszer színre Hauptman Gerhard szen-

zációs színműve a „Bernd Róza.“ Szorgalmasan készül a társulat énekes személyzete Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrácz 3 felvonásos daljátékára a „János vitéz“-re, melynek vasárnap este lesz a premierje. A daljáték először a Király színházban került színre oly nagy sikerrel, hogy rövid idő alatt 50 előadást ért meg. Az eddigi jelekből ítélve nálunk is állandóan műsoron fog maradni a szép zenéjű romantikus magyar daljáték.

Megölt cselédleány.

— Kiderült büntény. —

Ocsmány bünténynek jutott nyomára e napokban a csurogi csendőrség. A múlt szombaton ugyanis néhány jégvágómunkás dolog közben női holttestet huzott a partra. A holttest már régen feketett a víz fenekén, mert a halak által majdnem a felismerhetlenségig össze volt csipkedve. Nyakára, lábaira nehéz ködarabok voltak kötve; ezek tartották a víz fenekén. A vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság esete forog fenn. A nyomozás adatai szerint a meggyilkolt leányt Purgl Annának hívták s ezelőtt két hónappal még Budán szolgált.

Itt ismerkedett meg vele Barta Ferencz, a ki mint katona Budán szolgált s ez év október havában lépett ki a szolgálatból. Barta s Purgl Anna, több mint két év óta ismerték egymást s a leány állandóan segítette pénzzel a legényt, aki viszont azzal hitegette, hogy a mint megszabadul a katonaságtól, feleségül veszi. A múlt év november 1-én a leány kilépett a szolgálatból s a leány hívására leutazott Csurogra, ahol a leány anyjának a házában szállt meg.

Bartának özvegy édesanyja van, aki nagyon szívesen fogadta a leányt s azzal hitegették, hogy a farsangon majd törvényesen is felesége lesz Barta Ferencznek. A leányt a jó bánásmód és ígéretek annyira elkábitották, hogy nem vette észre azt a fondorlatot, a mivel törbe csalták. A leánynak 2600 koronája volt betéve egyik budai pénztárczéba.

Bartáék rávették, hogy ezt a pénzt vegye ki s ami a lakodalom után megmarad, azt majd Csurogon fogják elhelyezni. A leány szót fogadott; kivette a pénzt és átadta Bartánénak. A gonosz asszony, amint a pénzt a kezéhez kapta, a fiával együtt elhatározták, hogy megölik a leányt s a pénzt maguknak megtartják.

Három héttel ezelőtt végre is hajtották a gyilkosságot. Purgl Annát álm közben az ágyban megfojtották, holttestére azután köveket kötöztek és bedobták éjnek idején a Tiszába. A gyilkosság után pedig a szomszédok előtt azt mesélték, hogy a pesti leány megharagudott s ezért hirtelen elutazott fölök. Most aztán hogy a holttest megkerült, kiderült a büntény és Barta Ferenczet, meg az anyját, akik együtt követték el a gyilkosságot, letartóztatták.

Mi az újság?

Megszakadt a szíve. Tragikus eset történt tegnapelőtt a tiszamenti Torpa nevű kis községben. Özvegy Molnár Sámuelnének a férje, Molnár Sámuel tanító ezelőtt három héttel tüdőgyulladásban pár napi szenvedés után meghalt. Az özvegyen kívül két fiu is gyászolta az elhunytat; az egyik fiu 10, a másik 8 éves. Tegnapelőtt az özvegynek férje halálesetéből kifolyólag el kellett utazni a közjegyzőhöz; otthon csak a két gyermek maradt egy család felügyelete alatt. Délelőtt 10 óra tájban a két kis fiu eltávozott hazulról s néhány társukkal lementek a Tiszaparra, ahol a part mellett még elég erősnek hitték a jeget. Csuszkálás közben mindjobban beljebb mentek. Egyszerre a jég megroppant s a négy gyermek: a két Molnár-fiu, Szabó Áron 12 éves és Kovács Ábris 13 éves fiu beszakadt a jégbe, a hol mind a négy elmerült. A többi jelenvolt gyermekek megrémülve futottak be a faluba és elbeszéltek a szerencsétlenséget, minek hallatára több ember kifutott a Tiszaparra s megkezdtek a kutatást az elmerült gyermekek után. Hosszas keresés után sikerült is mind a négyet megtalálni egy csomóban egymásba kapaszkodva, de már mind a négy meg volt halva. A halott fiukat hazavitték szüleik lakására. Aznap délután négy óraker érkezett haza Molnárné. Amikor a szobába belépett s az asztalon meglátta a két halott gyermeket kiterítve, éles sikoltással összeesett, szívéhez kapott s rögtön meghalt. A tragikus esetenek rögtön híre futott s a falu lakossága ellepte a szomorú hajlékot, hol most a szerencsétlen Molnárné és két gyermeke fekszik a ravatalon.

Rablógyilkos vándor legények.

Hajmeresztő kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkossági merénylet történt minap a nyitramegyei Hrosó községben. Két félig megdermedt vándorló érkezett a faluba, kik Petkó István kocsmájába tértek be, ahol szállást kértek. A két utas este 10 óráig az ivóban melegedett, hol az ott időző vendégek jóvoltából italhoz is jutottak, a kocsmáros pedig vacsorával is megkínálta őket. A vendégek távozása után a kocsmáros a két utast az ivószoba mellett egy kis fülkébe helyezte el éjjelre, a hol szalmából készítettek nekik éjjeli pihenő helyet. Hétfőn virradatkor a kocsmáros szolgálatában állott Masznyi Katalin nevű cselédleány rémült arcuzal futott a szomszédokhoz, hogy jöjjenek, mert a gazdáját megölték. A szomszédok rögtön a helyszínre futottak s a mikor Petkókék szobájába benyitottak, Petkót és feleségét a szoba padlóján vértől borítva, halva találták. A helyszínen megjelent községi orvos megállapította, hogy a gyilkosság még éjfél tájban történt, tehát a gyilkosok még első álmukban lepték meg áldozatokat, kiket baltával vertek agyon. A nyomozás során a cselédleány elmondta, hogy éjjelre két utasember volt elszállsolva az ivó mellett és a mikor ő hajnalban benyitott az ivóba, a két utas már nem volt ott s a kocsmasajtót is nyitva találta. A nyomozást vezető csendőrök kétség nélkül megállapították, hogy a rablógyilkosságot a két utas követte el, akik aztán a

korcsmaajtón keresztül távoztak. Hogy mit és mennyit raboltak el, eddig még pontosan nem lehetett megállapítani. A csendőrség gyors intézkedése folytán az egyik gyilkost sikerült még tegnapelőtt a turiai határban elfogni. Ez az ember mindeddig konokul tagad, de mikor visszakísérték Hrasóra, a kocsmáros szolgálója valamint a vasárnap este a kocsmába volt vendégek közül többen felismerték, hogy ő volt az egyik vándor, a ki éjjeli szállást kapott. Ezt az embert Dobrin Jánosnak hívják, de társát vonakodik megnevezni. A nyomozást folytatják a másik tettes kiderítése iránt.

TÁVIRATOK.

Polónyi Géza nyilatkozata.

Budapest, január 10. Polónyi Géza, a függetlenségi és 48-as párt vezérfia ma érdekes nyilatkozatot tett a Tisza-kormányról. Lehetetlen harcznak nevezte azt, amit Tisza a parlamentben támasztott és amelyet a nemzet folytat. A darabantok kiverésével megmutatta az ellenzék, hogy az erőszaktól nem ijed meg. A választási reformot kellett volna előbb keresztül vinni Tiszának, kiterjeszteni a választói jogot úgy, hogy legalább megkétszereződött volna a választók száma, 1 helyett 2 millió lett volna, — akkor fordulhatott volna csak a nemzethez. *Ennek a harcznak nem lesz sikere.* Az új Házban az ellenzék, mely bizonyára erősödni fog, folytatni fogja a harcot és Tiszának két hét múlva menni kell és akkor *ujból fel kell oszlatni a Házat.*

Új királyi tanácsos.

Nyiregyháza, január 10. Somogyi Gyula közjegyző a királyi tanácsosi címet *díjmentesen* megkapta. A kinevezést a hivatalos lap holnapi száma közli.

József főherceg rosszabbul van.

Fiume, január 10. József főherceg állapotában a 7 órakor este kiadott orvosi jelentés szerint kedvezőtlen fordulat állott be. A beteg ereje ismét *hanyatlott.* Az erőfogyatkozás folytonos. A beteg emlékező tehetsége is olykor *zavaros.* Fájdalma nincs. Az erek elmeszesedése és a végelgyengülés jelei kétségtelenek. Közvetlen veszély egyelőre még nincs. — Margit leánya, Turn-Taxis hercegnő ma érkezett meg. Hornyák lovassági tábornok folyton a beteg mellett van.

Az ex-lex választás ellen.

Félegyháza, január 10. A város közgyűlése, mely *Szerelemhegyi* Károly polgármester elnöklete alatt tartott közgyűlést, egyhangulag tiltakozott a törvénytelen választások ellen és az ellen Tóth Imre indítványára óvást emelt.

Port-Artur japán birtok.

Csifu, január 10. Nogi tábornok az ostromló japán sereg tiszti-karához beszédet intézett, a melyben kijelentette, hogy *Port-Artur mindörökké japán birtok marad.* Japánországnak soha többé le nem mondhat ezen birtokáról és Port-Artur ormán az

idők végéig a japán zászlónak kell lobogni. Más zászlót ott nem tűrhetnek, ahol annyi japán vér folyt. A japánok egyébként hangyaszorgalmal látnak hozzá a védművek helyreállításához.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1904. január 10.

Készáru üzletelen, gyenge.

1905. októberi buza	17.38.—40
1905. áprilisi buza	19.92.—94
októberi rozs	14.08.—10
1905. áprilisi rozs	15.53.—60
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	14.14.—16
1905. májusi tengeri	15.02.—04
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	23.40.—60

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Mennyasszonyi kelengye

vászon, szőnyeg

Férfi és női fehérnemű.

Női divatárak.

Határozott árak.

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végkiárulás Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Divat és bál szövetek, Selyem batisztok, Himzet moui, Delének, Mosó árak, kendők, fehérneműk, fűzők, nyakkendők, keztyűk stb. Szabó kellékek és rövid árak minden áron

végkiárásittatnak.

Az üzlethelyiség kiadó.

Szélűző, görcscsillapító

Bibergeil-csöppek.

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

— Egy üveg ára 1 kor. —

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél

Gloggnit. (Alsó-Ausztria.)

Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és blúz-selymekből

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

10916/1904. Tkv. sz.

Arverési hirdetmény kivonata.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Balogh Ferencz végrehajtatónak Czaban László és Vársári Róza végrehajtást szenvedő elleni 46 kor. 43 fillér tőkekövetelés és járadékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni 8711.sz. tjkvben A + I. sorsz. 5006/7. hrsz. alatt felvett vargakerti szőlőre a c. 9. alatt a m. kir. államvasutak javára bekebelezett szolgálmi jog épségben tartása mellett az arverést 2529 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905. évi január hó 20-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék arverési termében (földszint 13. sz. ajtó) megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 252 kor. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét szolgáltatni.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Debreczen, 1904. évi október hó 26. án.

Burián, kir. tszéki bíró.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növeését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Kossuth utca 15. számú háznál egy bolt-helyiség kiadó. Értekezhetni Dr. Kiss György ügyvédnél.

Májusra keresek Miklós vagy Szentanna részén bérbe egy házat vagy három szobás lakást. Czim a kiadóhivatalba.

Ugyes asszony lapkihordásra kerestetik. Jelentkezzen a lap kiadóhivatalában.

Intelligens nővel elsején közös háztartásra lépnek. Czim a kiadóhivatalban.

Elveszett tegnap a Széchenyi-u. elejétől a József kir. herceg utca 50. sz.-ig egy G. J. jeli 23. 1899. jegyű arany karika-gyűrű. A becsületes megtaláló juttatásba részesül. Czim a kiadóban.

Benzinmotorral berendezett köleskása és daráló malom házzal együtt vagy csak a majdnem új berendezés; betegség miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Fiatall izr. segéd kerestetik e hó 15-ére ki a fűszer, vas- és rőfös szakban jártas. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

10 házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

A Csapó-utca 52. sz. ház

(áll egy 5 szobás uri lakásból s egy 5 szobás kényelmes lakásból, gáz- és vízvezeték, fürdőszobából, bőséges és czélszerű mellék-helyiségek, továbbá egy boltból, korlátlan italmérsi joggal, évi nyers jövedelmezősége 2700 korona, vendéglő- vagy kávéházi üzletnek is igen alkalmas, szabad kézből eladó.

E lakások febr., vagy május 1-től esetleg bérbe kiadók.

Értekezhetni ugyanott legczélszerűbben délután 2—4 óra közt.

Belépési felhívás

a Korona Takarékos és Hitelszövetkezet 1905. január hó 1-én kezdődő V. évtársulatába.

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál olcsó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzshetét 1 korona, melyre 200—260 korona kölcsön kapható.

Az évtársulatok 5 évre alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigiek szerint 6%, a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára **egyszer s mindenkorra** aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. **Kölcsöneink** tehát a váltó kölcsönöknél **sokkal előnyösebbek**, mert az adós bélyegköltséget takarít meg és nem kell kezeseit 3, vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg $\frac{9}{10}$ részéig;
2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezes jóállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

1905. január hó 1-től kezdve kölcsönöket utólagos kamat elszámolásul is folyósítunk. E kölcsön előnyei: **Kamat levonás nélkül folyósítottatik, a kölcsön tartama alatt kamat nem fizettetik,** hanem az magában a heti betétben számoltatik el.

Ily kölcsönrel minden betét után 200 korona kapható, melyben a kamat s a törzsi összeg is bennfoglaltatik, sőt a lesszámolás alkalmával még körülbelül 15—16 K. felesleg is maradhat mely összeg a tagoknak kifizettetik.

A kölcsönkérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek **3000 tagja van,** kik heti 11.600 betéttel 1.150.000 koronát gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 1.600.000 koronára rug.

Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében, Piac-u. 6. sz. (Dr. Kola féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula, elnök.

ifj. Schwarz Vilmos, ügyvezető-igazgató,

Aláírási felhívás!

A HAJDUMEGYEI NÉPBANK mint szövetkezet 1905. évi január 1-én megnyitja **második évtársulatát.**

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy daczára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma már is meghaladja a 800-at kik **4500 törzshetetre** több mint 120.000 Koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul **600.000 Korona törzshetét tőkének felel meg.**

Egy törzshetetre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszon-eredménye mely mint már eddig megállapítható **6% kamatozásnak felel meg,** a tagok között törzsheteteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig: **előlegképen befizetésük $\frac{9}{10}$ része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett,** továbbá arany-, ezüstnemű és értékpapír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai ugy mint eddig, a törzshetetekkel együtt **hetenként is fizethetők** és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös ujitásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illeteknek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-utca 26. szám a főtársulati épületében) bármely nap délelőtt, ugy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904. november hó.

Dr. Révi Nándor, jogtanácsos.

Dr. Bruckner Ernő, elnök.